

Vijzelgemaal 'Polderstad Hoboken', Boombekelaan

Antwerpen, Antwerpen

2024C102

ARCHEOLOGIENOTA

PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

BUREAUONDERZOEK

VLAAMS ERFGOED CENTRUM [VEC]

2440 GEEL

LIESDONK 5

AUTEUR:

A. Schoups

ERKEND ARCHEOLOOG:

A. Schoups (OE/ERK/Archeoloog/2020/00015)

© Vlaams Erfgoed Centrum VEC, Geel, 2023

Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie of welke wijze dan ook zonder voorafgaandelijke schriftelijke toestemming van Vlaams Erfgoed Centrum bv. Vlaams Erfgoed Centrum bv aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

INHOUDSTAFEL

INHOUDSTAFEL	1
INLEIDING	2
1. PROGRAMMA VAN MAATREGELEN	3
1.1 Administratieve gegevens	3
1.2 Samenvatting van het reeds uitgevoerd onderzoek	5
2. Advies op basis van de resultaten van het reeds uitgevoerd onderzoek	6
BIBLIOGRAFIE	7
BIJLAGE	8

INLEIDING

Deze archeologienota wordt opgesteld naar aanleiding van de voorgenomen bouw van een nieuw vijzelgemaal 'Polderstad Hoboken' aan de Boombekelaan te Hoboken. De oppervlakte van het plangebied bedraagt 8400m², terwijl de geplande ingrepen een oppervlakte van ongeveer 6388m² beslaan.

Het projectgebied situeert zich volgens het gewestplan in een zone die deels bestemd is als gebied voor dagrecreatie, industrieel gebied, gebied voor ambachtelijke bedrijven en kmo's en natuurgebied. Het gebied situeert zich noch binnen een vastgestelde archeologische zone, noch binnen een archeologische site, noch binnen een gebied waar geen archeologie te verwachten valt. Deze archeologienota wordt opgemaakt omdat de gecombineerde oppervlakte van de geplande bodemingrepen meer dan 1000m² bedraagt en de gecombineerde oppervlakte van de kadastrale percelen waarop de aanvraag betrekking heeft meer dan 3000m² bedraagt.

Het Vlaams Erfgoed Centrum (VEC) is aangesteld om een archeologienota op te stellen, die in de eerste plaats zal bestaan uit een bureaustudie, met het oog op een advies zoals uitgesteld vooronderzoek, een opgraving en/of werfbegeleiding of de vrijgave van het terrein.

1. PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

1.1 Administratieve gegevens

Projectcode	2024C102
Erkenningsnummer	OE/ERK/Archeoloog/2015/00071
Locatie Plangebied	Boombekelaan te Hoboken
	Figuur 1
Kadastrale gegevens	Gemeente Antwerpen, afdeling Hoboken 37/2, nummers C3d/2, C3s.
Coördinaten	X ₁ : 147.652,5 – Y ₁ : 207.685,2 X ₂ : 147.454,4 – Y ₂ : 207.645,7
Oppervlakte plangebied	8400m ²
Oppervlakte bodemingrepen	6388m ²
Plannen initiatiefnemer	Bouw nieuw vijzelgemaal.

4

1.2 Samenvatting van het reeds uitgevoerd onderzoek

Deze archeologienota werd opgesteld naar aanleiding van de geplande bouw van een vijzelgemaal te Hoboken. Momenteel is op het terrein al een ondergronds RWA-pompstation aanwezig. Bij hevige regenval is dit pompstation echter niet meer in staat om voldoende water naar de Schelde over te pompen.

Deze archeologienota werd gebaseerd op een archeologienota uit 2019 (ID 9948). Op basis van de bureaustudie werd toen geconcludeerd dat het gebied reeds in dergelijke mate verstoord werd, zodat de kans dat er nog intacte archeologische sporen en resten aanwezig zouden zijn erg klein geacht werd. Doordat de plannen aangepast werden, diende een nieuwe archeologienota opgesteld te worden.

De bestaande structuren worden gesloopt in functie van de bouwwerken. Het nieuwe vijzelgemaal krijgt een oppervlakte van ongeveer 580m² en het diepste punt zal zich op ongeveer 10m -mv bevinden. Aansluitend wordt, in het westen, een hoogspanningscabine (13m² - 2m -mv) gebouwd. Het nieuwe vijzelgemaal zal overlappen met het bestaande pompstation, maar niet volledig. Het westelijk deel komt in de opgehoogde gronden, in het westen van het gebied te liggen. Er zullen ook enkele putten voorzien worden, die de leidingen onderling verbinden, en ook uitstroomconstructies die de leidingen met het bufferbekken en met de Schelde verbinden. De nieuwe verhardingen dienen ervoor te zorgen dat het vijzelgemaal toegankelijk is voor onder andere onderhoudswerken. Deze komen grotendeels in op te hogen zones te liggen en overlappen ook grotendeels met de bestaande verhardingen.

Het plangebied is op de rechteroever van de Schelde gelegen. De ligging van het plangebied in een natte zone nabij de Schelde, maakt dat het gebied vermoedelijk niet interessant is voor de verwachting aan eventuele nederzettingssporen vanaf het Neolithicum. Sporen van andere activiteiten kunnen echter niet volledig uitgesloten worden. De ligging is potentieel echter wel gunstig voor de verwachting aan eventuele resten uit de Steentijd.

Zowel de landschappelijke als de historische bronnen geven echter aan dat het landschap in sterke mate veranderd werd door antropogene ingrepen. Zo werd de bodem reeds zwaar aangetast door de aanleg van het bestaande pompstation, bufferbekken en bijhorende structuren, zoals riolering en verhardingen. Aangenomen kan worden dat eventuele archeologische sporen en resten niet meer in situ aanwezig zullen zijn. Vooral eventuele steentijd artefactensites zullen naar vermoeden reeds vergraven zijn.

Bovendien zijn in de omgeving niet veel archeologische sites gekend. De gekende waarnemingen handelen voornamelijk over gebouwen en structuren uit de Middeleeuwen en de Nieuwe Tijd. Oudere resten zijn binnen een straal van ongeveer 1,5km rondom het projectgebied niet gekend. Dit kan echter ook een gevolg zijn van een gebrek aan onderzoek.

Op basis van het bureauonderzoek kan dus besloten worden dat binnen het plangebied een erg lage archeologische verwachting geldt en dat verder archeologisch onderzoek bijgevolg niet nodig geacht wordt.

2. Advies op basis van de resultaten van het reeds uitgevoerd onderzoek

Op basis van de resultaten van het uitgevoerde onderzoek wordt door het Vlaams Erfgoed Centrum geen verder onderzoek geadviseerd. De geplande werkzaamheden vormen geen bedreiging voor het bodemarchief. Er hoeft geen programma van maatregelen te worden opgesteld.

Ondanks het advies tot het vrijgeven van het terrein, blijven de bepalingen voor het melden van toevalsvondsten van kracht, conform artikel 5.4.1 van het Onroerenderfgoeddecreet. De civieltechnisch uitvoerder is verplicht eventuele toevalsvondsten binnen drie dagen na ontdekking te melden bij Onroerend Erfgoed.

BIBLIOGRAFIE

LITERATUUR

Niet van toepassing

KAARTMATERIAAL

Niet van toepassing

DIGITALE BRONNEN

www.geopunt.be

<https://dov.vlaanderen.be>

<https://inventaris.onroenderfgoed.be>

<https://cartesius.be>

<https://loket.onroenderfgoed.be>

BIJLAGE

FIGURENLIJST

Figuur 1: Situering van projectgebied in ruime omgeving op de GRB-basiskaart (© geopunt)	4
Figuur 2: Situering projectgebied op de GRB-basiskaart (© geopunt).....	4

